RNI No. MAHBIL /2009/40124

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग पाच

वर्ष ११, अंक २]　　शुक्रवार, मार्च ७, २०२५/फाल्गुन १६, शके १९४६　　[पृष्ठे २४, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक २

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

(खालील विधेयकांचे हिंदी (देवनागरी लिपी) भाषांतर **महाराष्ट्र शासन राजपत्रात** प्रसिद्ध करण्यात यावे. प्रसिद्ध केल्याचा दिनांक निर्देशित करण्यात यावा.)

पुढील विधेयक महाराष्ट्र विधानसभा नियम यातील नियम ११६ (१) च्या पहिल्या परंतुकान्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :—

L. A. BILL No. II OF 2025.

A BILL

TO AUTHORISE PAYMENT AND APPROPRIATION OF CERTAIN FURTHER SUMS FROM AND OUT OF THE CONSOLIDATED FUND OF THE STATE FOR THE SERVICES AND PURPOSES OF THE YEAR ENDING ON THE THIRTY-FIRST DAY OF MARCH 2025.

सन २०२५ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २.

दिनांक ३१ मार्च २०२५ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या सेवांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून आणखी विवक्षित रकमा देणे व त्यांचे विनियोजन करणे यांस अधिकृत मंजुरी देण्यासाठी विधेयक.

ज्याअर्थी, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ तसेच अनुच्छेद २०५ अन्वये, दिनांक ३१ मार्च २०२५ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या सेवांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून आणखी रकमांचे विनियोजन करण्यासाठी विनियोजन अधिनियम संमत करण्याकरिता; आणि उक्त रकमांच्या प्रदानास अधिकृत मंजुरी देण्याच्या प्रयोजनाकरिता तरतूद करणे आवश्यक आहे; **त्याअर्थी,** भारतीय गणराज्याच्या शहात्तराव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

१. या अधिनियमास, महाराष्ट्र (पुरवणी) विनियोजन अधिनियम, २०२५, असे म्हणावे.　　संक्षिप्त नाव.

सन २०२४-२०२५ या वित्तीय वर्षासाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून रुपये ६४,८६,२०,८२,००० काढणे.

२. राज्याच्या एकत्रित निधीतून, दिनांक ३१ मार्च २०२५ रोजी संपणाऱ्या वित्तीय वर्षात, यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या सेवा व प्रयोजने यांच्या बाबतीतील कित्येक खर्च भागविण्यासाठी रकमा देतेवेळी, यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (४) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील इतक्या म्हणजेच, सहा हजार चारशे शहाऐंशी कोटी, वीस लाख, ब्याऐंशी हजार रुपये एवढी एकूण बेरीज होणाऱ्या रकमा देता येतील व त्यांचा विनियोग करता येईल.

विनियोजन.

३. या अधिनियमाद्वारे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून ज्या रकमा देण्यासाठी व त्यांचा विनियोग करण्यासाठी अधिकृत मंजुरी देण्यात आलेली आहे, त्या रकमांचा विनियोग, दिनांक ३१ मार्च २०२५ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या संबंधात अनुसूचीत दर्शविलेल्या सेवा व प्रयोजने यांकरिता करण्यात येईल.

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने		लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)		(३)	(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
			ए-महसुली लेख्यावरील खर्च			
			सामान्य प्रशासन विभाग			
ए-४	सेक्रेटरिएट आणि संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	२०५२,	सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	१,०००	...	१,०००
		२०५९,	सार्वजनिक बांधकामे			
		२०७०,	इतर प्रशासनिक सेवा			
		२०७५,	संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा			
			एकूण-सामान्य प्रशासन विभाग	१,०००	...	१,०००
			गृह विभाग			
बी-१	पोलीस प्रशासन	२०१४,	न्यायदान	१७,०००	...	१७,०००
		२०५५,	पोलीस			
		२०७०,	इतर प्रशासनिक सेवा			
बी-२	राज्य उत्पादन शुल्क	२०३९,	राज्य उत्पादन शुल्क	४,०००	...	४,०००
बी-५	तुरुंग	२०५६,	तुरुंग	६,०००	...	६,०००
			एकूण-गृह विभाग	२७,०००	...	२७,०००
			महसूल व वन विभाग			
सी-१	महसूल आणि जिल्हा प्रशासन	२०२९,	जमीन महसूल	९,०००	...	९,०००
		२०४५,	विक्रेय वस्तू व सेवा यांवरील इतर कर व शुल्क			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)		(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
		२०५३,	जिल्हा प्रशासन			
		२०७०,	इतर प्रशासनिक सेवा			
		२८५३,	अलोहयुक्त खाणकाम व धातूशास्त्रीय उद्योग			
सी-२	मुद्रांक व नोंदणी	२०३०,	मुद्रांक व नोंदणी	६३,८२,४३,०००	...	६३,८२,४३,०००
सी-४	सेक्रेटरिएट व इतर सर्वसाधारण सेवा	२०५२,	सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	१,०००	...	१,०००
		२०५९,	सार्वजनिक बांधकामे			
		२०७५,	संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा			
सी-५	इतर सामाजिक सेवा	२२१७,	नगरविकास	१,०००	...	१,०००
		२२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण			
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२२५०,	इतर सामाजिक सेवा			
सी-७	वने	२४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन	७,०००	...	७,०००
		२४१५,	कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण			
		२५५१,	डोंगराळ क्षेत्रे			
			एकूण-महसूल व वन विभाग	६३,८२,६१,०००	...	६३,८२,६१,०००
			कृषि,पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग			
डी-४	पशुसंवर्धन	२४०३,	पशुसंवर्धन	६,०००	...	६,०००
डी-६	मत्स्यव्यवसाय	२४०५,	मत्स्यव्यवसाय	९,०००	...	९,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)		लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा - (४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
डी-७	सेक्रेटरिएट व इतर आर्थिक सेवा	२७०२,	लहान पाटबंधारे	१,०००	...	१,०००
		३४५१,	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा			
			एकूण-कृषि,पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग	१६,०००	...	१६,०००
			शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग			
ई-२	सर्वसाधारण शिक्षण	२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण	११,०००	...	११,०००
			एकूण-शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग	११,०००	...	११,०००
			नगरविकास विभाग			
एफ-२	नगरविकास आणि इतर प्रगत सेवा	२०५३,	जिल्हा प्रशासन	१,०००	...	१,०००
		२०७०,	इतर प्रशासनिक सेवा			
		२२१७,	नगरविकास			
		३०५४,	मार्ग व पूल			
		३०५५,	मार्ग परिवहन			
एफ-४	स्थानिक संस्था व पंचायतराज संस्था यांना नुकसानभरपाईच्या व अभिहस्तांकित रकमा देणे	३६०४,	स्थानिक संस्था व पंचायतराज संस्था यांना नुकसानभरपाईच्या व अभिहस्तांकित रकमा देणे	५,९०,२८,६२,०००	...	५,९०,२८,६२,०००
			एकूण-नगरविकास विभाग	५,९०,२८,६३,०००	...	५,९०,२८,६३,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा (४) अधिक नसतील अशा रकमा -	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				रुपये	रुपये	रुपये
			वित्त विभाग			
जी-१	विक्रीकर प्रशासन	२०२०,	उत्पन्न व खर्च यांवरील करांची वसुली	१,०००	...	१,०००
		२०४०,	विक्री, व्यापार इत्यादींवरील कर			
		३४७५,	इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवा			
जी-३	व्याज प्रदाने व ऋण सेवा	२०४८,	ऋण कमी करणे किंवा ऋण प्रतिबंधन यांसाठी विनियोजन	...	१,०००	१,०००
		२०४९,	व्याज प्रदाने			
जी-६	निवृत्तिवेतने व इतर सेवानिवृत्ति लाभ	२०७१,	निवृत्तिवेतने व इतर सेवानिवृत्ति लाभ	१,०००	...	१,०००
			एकूण-वित्त विभाग	२,०००	१,०००	३,०००
			सार्वजनिक बांधकाम विभाग			
एच-३	गृहनिर्माण	२२१६,	गृहनिर्माण	४५,३४,९१,०००	...	४५,३४,९१,०००
एच-४	सेक्रेटरिएट - इतर आर्थिक सेवा	२४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन	१,०००	...	१,०००
		३०५१,	बंदरे व दीपगृहे			
		३०५३,	नागरी विमान चालन			
		३४५१,	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा			
एच-५	मार्ग व पूल	३०५४,	मार्ग व पूल	१,०००	...	१,०००
एच-६	सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्यचालन इमारती	२०५९,	सार्वजनिक बांधकामे	३,०००	...	३,०००
		२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण			
		२२०३,	तंत्र शिक्षण			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा (४) अधिक नसतील अशा रकमा -	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				रुपये	रुपये	रुपये
		२२०५,	कला व संस्कृती			
		२२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य			
		२२१७,	नगरविकास			
		२२३०,	कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास			
		२४०३,	पशुसंवर्धन			
		२४०५,	मत्स्यव्यवसाय			
			एकूण-सार्वजनिक बांधकाम विभाग	४५,३४,९६,०००	...	४५,३४,९६,०००
			जलसंपदा विभाग			
आय-३	पाटबंधारे, वीज आणि इतर आर्थिक सेवा	२४०२,	मृद व जलसंधारण	१०,०००	...	१०,०००
		२७००,	मोठे पाटबंधारे			
		२७०१,	मध्यम पाटबंधारे			
		२७०२,	लहान पाटबंधारे			
		२७०५,	लाभक्षेत्र विकास			
		२७११,	पूर नियंत्रण व जलनिस्सारण			
		२८०१,	वीज			
		३४०२,	अवकाश संशोधन			
			एकूण-जलसंपदा विभाग	१०,०००	...	१०,०००
			विधि व न्याय विभाग			
जे-१	न्यायदान	२०१४,	न्यायदान	१२,०००	७,३५,१०,०००	७,३५,२२,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)	(४)		
			रुपये	रुपये	रुपये
जे-२	सेक्रेटरिएट आणि इतर सामाजिक आर्थिक सेवा	२०५२, सचिवालयीन-सर्वसाधारण सेवा	४,०००	...	४,०००
		२०७०, इतर प्रशासनिक सेवा			
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२२५०, इतर सामाजिक सेवा			
		३४७५, इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवा			
		एकूण-विधि व न्याय विभाग	१६,०००	७,३५,१०,०००	७,३५,२६,०००
		उद्योग, ऊर्जा , कामगार व खनिकर्म विभाग			
के-६	ऊर्जा	२८०१, वीज	१६,८८,७४,६७,०००	...	१६,८८,७४,६७,०००
		२८१०, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा			
		एकूण-उद्योग, ऊर्जा , कामगार व खनिकर्म विभाग	१६,८८,७४,६७,०००	...	१६,८८,७४,६७,०००
		ग्रामविकास विभाग			
एल-३	ग्रामविकास कार्यक्रम	२०५९, सार्वजनिक बांधकामे	२७,८९,९७,०७,०००	...	२७,८९,९७,०७,०००
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२४१५, कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण			
		२५०१, ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम			
		२५०५, ग्रामीण रोजगार			
		२५१५, इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
		२८१०, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा			
		३०५४, मार्ग व पूल			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)		लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा (४) अधिक नसतील अशा रकमा -	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				रुपये	रुपये	रुपये
एल-५	स्थानिक संस्था व पंचायतराज संस्था यांना नुकसानभरपाईच्या व अभिहस्तांकित रकमा देणे	३६०४,	स्थानिक संस्था व पंचायतराज संस्था यांना नुकसानभरपाईच्या व अभिहस्तांकित रकमा देणे	२,०९,५५,६९,०००	...	२,०९,५५,६९,०००
			एकूण-ग्रामविकास विभाग	२९,९९,५२,७६,०००	...	२९,९९,५२,७६,०००
			अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग			
एम-२	अन्न साठवण व वखार	२४०८,	अन्न साठवण व वखार	१,०००	...	१,०००
एम-३	सेक्रेटरिएट आणि इतर आर्थिक सेवा	३४५१,	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा	२४,७७,७८,०००	...	२४,७७,७८,०००
		३४७५,	इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवा			
			एकूण-अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग	२४,७७,७९,०००	...	२४,७७,७९,०००
			सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग			
एन-३	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण	२०५३,	जिल्हा प्रशासन	२६,०००	...	२६,०००
		२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण			
		२२०५,	कला व संस्कृती			
		२२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य			
		२२११,	कुटुंबकल्याण			
		२२१५,	पाणी पुरवठा व स्वच्छता			
		२२१६,	गृहनिर्माण			
		२२१७,	नगरविकास			
		२२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)		(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
		२२३०,	कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास			
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२४०१,	पीक संवर्धन			
		२४०२,	मृद व जलसंधारण			
		२४०३,	पशुसंवर्धन			
		२४०५,	मत्स्यव्यवसाय			
		२४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन			
		२४०८,	अन्न साठवण व वखार			
		२५०१,	ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम			
		२५०५,	ग्रामीण रोजगार			
		२८०१,	वीज			
		२८१०,	नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा			
		२८५१,	ग्रामोद्योग व लघुउद्योग			
		२८५२,	उद्योग			
			एकूण-सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	२६,०००	...	२६,०००
			नियोजन विभाग			
ओ-७	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा	३४५१,	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा	१३,०००	...	१३,०००
ओ-६८	जिल्हा योजना-चंद्रपूर	२०४१,	वाहनांवरील कर	१,०००	...	१,०००
		२०५३,	जिल्हा प्रशासन			
		२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण			
		२२०३,	तंत्र शिक्षण			
		२२०४,	क्रीडा व युवक सेवा			
		२२०५,	कला व संस्कृती			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)	(४)		
			रुपये	रुपये	रुपये
		२२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य			
		२२१५, पाणी पुरवठा व स्वच्छता			
		२२१७, नगरविकास			
		२२२०, माहिती व प्रसिद्धी			
		२२३०, कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास			
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२२३६, पोषण आहार			
		२४०३, पशुसंवर्धन			
		२४०५, मत्स्यव्यवसाय			
		२४०६, वनीकरण व वन्यजीवन			
		२४२५, सहकार			
		२५०१, ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम			
		२५१५, इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
		२७०२, लहान पाटबंधारे			
		२८०१, वीज			
		२८१०, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा			
		२८५१, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग			
		३०५४, मार्ग व पूल			
		३४५१, सचिवालयीन-आर्थिक सेवा			
		३४५२, पर्यटन			
		३६०४, स्थानिक संस्था व पंचायतराज संस्था यांना नुकसानभरपाईच्या व अभिहस्तांकित रकमा देणे			
		एकूण-नियोजन विभाग	१४,०००	...	१४,०००

गृहनिर्माण विभाग

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)	(४)		
			रुपये	रुपये	रुपये
क्यू-२	इतर प्रशासनिक सेवा	२०७०, इतर प्रशासनिक सेवा	४०,७५,०००	...	४०,७५,०००
क्यू-३	गृहनिर्माण	२२१६, गृहनिर्माण	१,०००	...	१,०००
		२२१७, नगरविकास			
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२४०६, वनीकरण व वन्यजीवन			
		एकूण-गृहनिर्माण विभाग	४०,७६,०००	...	४०,७६,०००
		सार्वजनिक आरोग्य विभाग			
आर-१	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	२०४९, व्याज प्रदाने	१७,०००	...	१७,०००
		२२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य			
		२२११, कुटुंबकल्याण			
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		एकूण-सार्वजनिक आरोग्य विभाग	१७,०००	...	१७,०००
		वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग			
एस-१	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	२२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	२,४७,०००	...	२,४७,०००
		एकूण-वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग	२,४७,०००	...	२,४७,०००
		आदिवासी विकास विभाग			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने		लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)		(३)	(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
टी-४	सचिवालयीन-सामाजिक सेवा	२२५१,	सचिवालयीन-सामाजिक सेवा	२,०००	...	२,०००
टी-५	जनजाति क्षेत्र विकास उपयोजनेवरील महसुली खर्च	२०५३,	जिल्हा प्रशासन	२८,०००	...	२८,०००
		२०५९,	सार्वजनिक बांधकामे			
		२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण			
		२२०४,	क्रीडा व युवक सेवा			
		२२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य			
		२२११,	कुटुंबकल्याण			
		२२१५,	पाणी पुरवठा व स्वच्छता			
		२२१६,	गृहनिर्माण			
		२२१७,	नगरविकास			
		२२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण			
		२२३०,	कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास			
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२४०१,	पीक संवर्धन			
		२४०२,	मृद व जलसंधारण			
		२४०३,	पशुसंवर्धन			
		२४०५,	मत्स्यव्यवसाय			
		२४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन			
		२४०८,	अन्न साठवण व वखार			
		२४२५,	सहकार			
		२५०१,	ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम			
		२५०५,	ग्रामीण रोजगार			
		२७०२,	लहान पाटबंधारे			
		२८०१,	वीज			
		२८१०,	नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)		(३)	(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
		२८५१,	ग्रामोद्योग व लघुउद्योग			
		२८५२,	उद्योग			
		३०५४,	मार्ग व पूल			
		३०५५,	मार्ग परिवहन			
			एकूण-आदिवासी विकास विभाग	३०,०००	...	३०,०००
			पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग			
यू-४	पारिस्थितिकी व पर्यावरण.	३४३५,	पारिस्थितिकी व पर्यावरण.	२,५५,५१,५१,०००	...	२,५५,५१,५१,०००
			एकूण-पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग	२,५५,५१,५१,०००	...	२,५५,५१,५१,०००
			सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग			
व्ही-२	सहकार	२०७०,	इतर प्रशासनिक सेवा	६,०००	...	६,०००
		२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन			
		२४२५,	सहकार			
		२४३५,	इतर कृषिविषयक कार्यक्रम			
		२८५१,	ग्रामोद्योग व लघुउद्योग			
		२८५२,	उद्योग			
		३४५१,	सचिवालयीन-आर्थिक सेवा			
		३४५६,	नागरी पुरवठा			
			एकूण-सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग	६,०००	...	६,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा - (४)	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				रुपये	रुपये	रुपये
			उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग			
डब्ल्यू-२	सर्वसाधारण शिक्षण	२२०२,	सर्वसाधारण शिक्षण	२२,०००	...	२२,०००
डब्ल्यू-३	तंत्र शिक्षण	२२०३,	तंत्र शिक्षण	४,१२,३६,३५,०००	...	४,१२,३६,३५,०००
डब्ल्यू-४	कला व संस्कृती	२२०५,	कला व संस्कृती	२,०००	...	२,०००
डब्ल्यू-६	सचिवालयीन-सामाजिक सेवा	२२५१,	सचिवालयीन-सामाजिक सेवा	१,०००	...	१,०००
			एकूण-उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	४,१२,३६,६०,०००	...	४,१२,३६,६०,०००
			महिला व बाल विकास विभाग			
एक्स-१	सामाजिक सुरक्षा व पोषण आहार	२२३५, २२३६,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण पोषण आहार	११,०००	...	११,०००
			एकूण-महिला व बाल विकास विभाग	११,०००	...	११,०००
			पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग			
वाय-२	पाणी पुरवठा व स्वच्छता	२२१५,	पाणी पुरवठा व स्वच्छता	२,०००	...	२,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)	(४)		
			रुपये	रुपये	रुपये
		एकूण-पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	२,०००	...	२,०००
		कौशल्य,रोजगार,उद्योजकता व नाविन्यता विभाग			
झेडए-२	सेक्रेटरिएट आणि इतर सामाजिक सेवा	२२०३, तंत्र शिक्षण	११,०००	...	११,०००
		२२३०, कामगार, सेवायोजन व कौशल्य विकास			
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२२५१, सचिवालयीन-सामाजिक सेवा			
		२४०६, वनीकरण व वन्यजीवन			
		एकूण-कौशल्य,रोजगार,उद्योजकता व नाविन्यता विभाग	११,०००	...	११,०००
		महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय			
झेडसी-१	संसद/राज्य/संघराज्य क्षेत्र विधानमंडळे	२०११, संसद/राज्य/संघराज्य क्षेत्र विधानमंडळे	२,०००	...	२,०००
		एकूण-महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय	२,०००	...	२,०००
		इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग			
झेडजी-३	विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग यांचे कल्याण	२२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण	१०,०००	...	१०,०००
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		एकूण-इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग	१०,०००	...	१०,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने		लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)		(३)	(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
			मृद व जलसंधारण विभाग			
झेडएच-३	पाटबंधारे, वीज आणि इतर आर्थिक सेवा	२४०२,	मृद व जलसंधारण	४,०००	...	४,०००
		२४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन			
		२७०२,	लहान पाटबंधारे			
			एकूण-मृद व जलसंधारण विभाग	४,०००	...	४,०००
			दिव्यांग कल्याण विभाग			
झेड आय-३	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	२२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	२,०००	...	२,०००
			एकूण-दिव्यांग कल्याण विभाग	२,०००	...	२,०००
			एकूण-ए-महसुली लेख्यावरील खर्च	६०,८०,८४,९४,०००	७,३५,११,०००	६०,८८,२०,०५,०००
			बी-भांडवली लेख्यावरील खर्च			
			गृह विभाग			
बी-१०	आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	४०५५,	पोलिसांवरील भांडवली खर्च	२,०००	...	२,०००
		४०७०,	इतर प्रशासनिक सेवांवरील भांडवली खर्च.			
		५००२,	भारतीय रेल्वे यांवरील भांडवली खर्च - वाणिज्यिक मार्ग			
		५०५५,	मार्ग परिवहन यांवरील भांडवली खर्च			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने		लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)		(३)	(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
			एकूण-गृह विभाग	२,०००	...	२,०००
			महसूल व वन विभाग			
सी-९	इतर प्रशासकीय व सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च	४२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यांवरील भांडवली खर्च	...	३,३७,३९,०००	३,३७,३९,०००
		४२५०,	इतर सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च			
		६२४५,	नैसर्गिक आपत्तींच्या निवारणासाठी कर्ज			
सी-१०	आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च	४४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन यावरील भांडवली खर्च	१,०००	...	१,०००
		४४१५,	कृषीविषयक संशोधन व शिक्षण यावरील भांडवली खर्च			
		४७०१,	मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च			
		४७११,	पूरनियंत्रण प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च			
		५४७५,	इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च			
		६४०१,	पीकसंवर्धनासाठी कर्जे			
			एकूण-महसूल व वन विभाग	१,०००	३,३७,३९,०००	३,३७,४०,०००
			शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग			
ई-४	शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यांवरील भांडवली खर्च	४२०२,	शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यांवरील भांडवली खर्च	२,०००	...	२,०००
			एकूण-शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग	२,०००	...	२,०००
			सार्वजनिक बांधकाम विभाग			

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने		लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)		(३)	(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
एच-७	सामाजिक सेवा आणि आर्थिक सेवा यावरील भांडवली खर्च	४२१६,	गृहनिर्माणावरील भांडवली खर्च	२,०००	...	२,०००
		४७११,	पूरनियंत्रण प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च			
		५०५४,	मार्ग व पूल यांवरील भांडवली खर्च			
एच-८	सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्यचालन इमारती यावरील भांडवली खर्च	४०५९,	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	१३,०००	...	१३,०००
		४२०२,	शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यांवरील भांडवली खर्च			
		४२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च			
		४२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण यांवरील भांडवली खर्च			
		४२३५,	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण यांवरील भांडवली खर्च			
		४२५०,	इतर सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च			
			एकूण-सार्वजनिक बांधकाम विभाग	१५,०००	...	१५,०००
			जलसंपदा विभाग			
आय-५	पाटबंधारे यांवरील भांडवली खर्च	४४०२,	मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च	१६,०००	...	१६,०००
		४७००,	मोठे पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च			
		४७०१,	मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च			
		४७०२,	लहान पाटबंधाऱ्यांवरील भांडवली खर्च			
		४७०५,	लाभक्षेत्र विकास यावरील भांडवली खर्च			
		४७११,	पूरनियंत्रण प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च			
		४८०१,	वीज प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च			
			एकूण-जलसंपदा विभाग	१६,०००	...	१६,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने		लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
				अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)		(३)	(४)		
				रुपये	रुपये	रुपये
			विधि व न्याय विभाग			
जे-४	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	४०५९,	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	६,८२,००,०००	...	६,८२,००,०००
			एकूण-विधि व न्याय विभाग	६,८२,००,०००	...	६,८२,००,०००
			उद्योग, ऊर्जा , कामगार व खनिकर्म विभाग			
के-११	वीज प्रकल्पासाठी कर्जे	४८०१, ६८०१, ६८७५,	वीज प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च वीज प्रकल्पांसाठी कर्जे इतर उद्योगासाठी कर्जे	१,०००	...	१,०००
			एकूण-उद्योग, ऊर्जा , कामगार व खनिकर्म विभाग	१,०००	...	१,०००
			ग्रामविकास विभाग			
एल-८	शासकीय कर्मचारी इत्यादींना कर्जे	७६१०,	शासकीय कर्मचारी इत्यादींना कर्जे	६,७५,३०,०००	...	६,७५,३०,०००
			एकूण-ग्रामविकास विभाग	६,७५,३०,०००	...	६,७५,३०,०००
			नियोजन विभाग			
ओ-१०	इतर ग्रामविकास कार्यक्रमांवरील भांडवली खर्च	४२५०, ४५१५, ५४५२,	इतर सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च इतर ग्रामविकास कार्यक्रम यावरील भांडवली खर्च पर्यटनावरील भांडवली खर्च	३,०००	...	३,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)		लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा - (४) रुपये	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा - (४) रुपये	एकूण रुपये
			एकूण-नियोजन विभाग	३,०००	...	३,०००
			वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग			
एस-४	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च	४२१०,	वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च	१,०००	...	१,०००
			एकूण-वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग	१,०००	...	१,०००
			आदिवासी विकास विभाग			
टी-६	जनजाति क्षेत्र विकास उपयोजना यांवरील भांडवली खर्च	४०५९,	सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च	१,०००	...	१,०००
		४२०२,	शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृती यांवरील भांडवली खर्च			
		४२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण यांवरील भांडवली खर्च			
		४२५०,	इतर सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च			
		४४०२,	मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च			
		४४०६,	वनीकरण व वन्यजीवन यावरील भांडवली खर्च			
		४४२५,	सहकारावरील भांडवली खर्च			
		४७०१,	मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च			
		४७०२,	लहान पाटबंधाऱ्यांवरील भांडवली खर्च			
		५०५४,	मार्ग व पूल यांवरील भांडवली खर्च			
			एकूण-आदिवासी विकास विभाग	१,०००	...	१,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)		लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा – (४)	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा – (४)	एकूण
				रुपये	रुपये	रुपये
			सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग			
व्ही-३	सामाजिक सेवा यांवरील भांडवली खर्च	४४२५,	सहकारावरील भांडवली खर्च	१,०००	...	१,०००
		४४३५,	इतर कृषिविषयक कार्यक्रम यावरील भांडवली खर्च			
		४८५१,	ग्रामोद्योग व लघुउद्योग यांवरील भांडवली खर्च			
		५४७५,	इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च			
व्ही-५	आर्थिक सेवा यावरील भांडवली खर्च	६४२५,	सहकारासाठी कर्जे	३,१३,९३,१५,०००	...	३,१३,९३,१५,०००
		६८५१,	ग्रामोद्योग व लघुउद्योग यासाठी कर्जे			
		६८६०,	ग्राहकोपयोगी उद्योगांसाठी कर्जे			
		७४७५,	इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवांसाठी कर्जे			
			एकूण-सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग	३,१३,९३,१६,०००	...	३,१३,९३,१६,०००
			इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग			
झेडजी-४	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण यांवरील भांडवली खर्च	४२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण यांवरील भांडवली खर्च	२६,४०,५०,०००	...	२६,४०,५०,०००
झेडजी-५	गृहनिर्माणासाठी कर्जे	६२१६,	गृहनिर्माणासाठी कर्जे	४०,७२,००,०००	...	४०,७२,००,०००
		६२२५,	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याणासाठी कर्जे.			
		७६१०,	शासकीय कर्मचारी इत्यादींना कर्जे			
			एकूण-इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग	६७,१२,५०,०००	...	६७,१२,५०,०००
			एकूण-बी-भांडवली लेख्यावरील खर्च	३,९४,६३,३८,०००	३,३७,३९,०००	३,९८,००,७७,०००

अनुसूची
(कलमे २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा -		
(१)	(२)	(३)	(४)		
			रुपये	रुपये	रुपये
		एकूण-बेरीज	६४,७५,४८,३२,०००	१०,७२,५०,०००	६४,८६,२०,८२,०००

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ व अनुच्छेद २०५ यानुसार २०२४-२५ या वर्षाच्या संबंधातील विवक्षित सेवा व प्रयोजने यांवरील पूरक खर्च भागविण्यासाठी आवश्यक रकमांचे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून विनियोजन करण्याकरिता तरतूद करण्यासाठी हे विधेयक मांडण्यात येत आहे.

रकमा पुढे दर्शविण्यात आल्या आहेत :

		रुपये
(ए) महसुली खर्च	..	६०,८८,२०,०५,०००
(बी) भांडवली खर्च	..	३,९८,००,७७,०००
एकूण	..	६४,८६,२०,८२,०००

मुंबई,
दिनांक ७ मार्च २०२५.

अजित पवार,
उप मुख्यमंत्री (वित्त).

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY DIRECTOR, RUPENDRA DINESH MORE, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004. EDITOR : DIRECTOR, RUPENDRA DINESH MORE.